

Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
13. ročník, školský rok 2020/21
Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

Megjegyzés: a monotematikus rész kérdéseit * jelöltük meg

1.* Egészítsd ki a válaszíven az alábbi szöveget:

A király bérbe adta vagyonának egy részét csapata tagjainak – a lakott és lakatlan területeket is. Ezt a birtokot **A** ..., nevezzük, latinul **B** Ezért nevezik ezt a rendszert **C**

2.* Az alábbi kijelentésekből válaszd ki azt a hármat, amely nem jellemző a korai középkori Európára és a válaszokat írd a válaszívre.

- a) Ez az időszak aránylag nyugalmas volt a háborúk csak kivételesen fordultak elő.
- b) Az egyes törzsekben nagy befolyással bírtak a törzs harcos csoportjai.
- c) Mindegyik törzs a saját területén élt és kivétel nélkül tiszteletben tartotta más törzsek területét.
- d) Igen gyakoriak voltak a háborúk.
- e) A legrátermettebb harcosok szerezték meg a hatalmat és uralkodókká váltak.
- f) Az újonnan szerzett terület a törzs közös vagyonát képezte.

3.* Olvasd el az alábbi szöveget és javítsd ki a benne található négy hibát. A vastagbetűs szavak helyesek és nem módosíthatók/javíthatók. Írd a válaszívre a helytelen adatot és írd mellé a helyes választ.

*A **keresztény** vallásban a hitkérdéseket illetően fokozatosan különböző hozzáállások jelentek meg, amikoris délen más volt a nézet, mint keleten. Az eredetileg egységes egyház a 10. század közepén kettévált, és kialakult az evangélikus egyház **római** székhellyel és a görögkatolikus egyház **konstantinápolyi** székhellyel.*

4.* középkori Európa történelmének jelentős részét képezték a hadjáratok, melyek célja Jeruzsálem visszafoglalása volt a muszlim hódítóktól, mivel itt vette kezdetét a kereszténység. Írd le a válaszívre:

- a) Hogy hívják ezeket a hadjáratokat?
- b) Ki hirdette meg és indította el ezeket a hadjáratokat?
- c) Mely években tarották meg a hadjáratokat (írd le az éveket -tól – ig).
- d) Mennyi hadjáratot indítottak?
- e) Uralták a muszlimok Jeruzsálemet a hadjáratok befejezése után is?

5.* Olvasd el figyelmesen az alábbi mondatokat és állapítsd meg, hogy igazak-e vagy hamisak. A kérdőíven karikázd be a megfelelő választ.

- a) A középkorban az emberek többsége városban élt.
- b) A vaseke használatával csökkent a termesztett növények hozama.
- c) A középkorban a földművesek étele egyszerű és egyoldalú volt.
- d) A középkori falvak igyekeztek önellátóak lenni.
- e) Az akkori emberek fő megélhetési forrása a mezőgazdaság volt.
- f) A földművesek házai rendszerint több helyszégből álltak nagy ablakkal.

6.* Az alábbi megállapítások közül válaszd ki azt a három állítást, amely jellemzi Európa városait a középkor első évszázadaiban.

Az akkori városok ...

... nagyobbak voltak, mint az ókori városok,
... a kereskedelem és az ipar központjai voltak,
... főleg a mezőgazdaság központjai voltak,

... kisebbek voltak, mint az ókori városok,
... a fő útvonalak kereszteződésénél helyezkedtek el
... a nehezen hozzáférhető dombokon épültek

7.* A nemzetközi kereskedelem fejlődése a középkorban az új városok megalapításához vagy a meglévők fontosságának felújításához vezetett – kereskedelmi központok alakultak, amelyek rendszerint kikötők voltak.

A felsorolt kereskedelmi központokhoz sorold a megfelelő országot, amelyben jelenleg található. A válaszíven írd a betűhöz a megfelelő számot.

a) Trondheim	1) Lettország
b) Riga	2) Norvégia
c) Novgorod	3) Nagy-Britannia (Skócia)
d) Szczein	4) Olaszország
e) Edinburg	5) Oroszország
f) Siracusa	6) Lengyelország

8.* Az emberek a középkorban nem utaztak gyakran hosszú távra. Kivételt képeztek a keresztény zarándokok. Írd a válaszívre a három legismertebb zarándokhelyet, ahova az európai zarándokok ellátogattak. Segítségül szolgálnak a zarándokhelyek neveinek kezdőbetűi.

9.* A középkorban a szerzetesrendeknek meghatározó szerepe volt a kereszténység, a műveltség, és az új ismeretek terjesztésében. Az alábbi kusza szavakban négy szerzetesrend neve van elrejtve. Írd a válaszívre a négy szerzetesrend nevét:

minikánido, ediktíniben, iškánifrant, rciániciste

10.* A középkor két művészeti stílushoz köthető. Írd a válaszívre a művészeti stílusok neveit. Melyik volt a régebbi stílus? Segítségül szolgálnak a mellékelt ábrák.

11.* A százéves háború hosszan tartó konfliktussorozat volt , amely két európai nagyhatalom között játszódott le. Írd a válaszívre a megfelelő választ.

- a) melyik nagyhatalmak harcoltak egymás között, és
- b) írd le az éveket, mikortól meddig tartott a háború.

12.* Állítsd párba a jelentős ütközeteket az időrendi adatokkal, amikor megtörténtek, és írd a helyes válaszokat a válaszívre. Melyik esemény kapcsolatos az Oszmán Birodalommal?

a) 955	1) Konstantinápoly ostroma
b) 1066	2) Nagy szabadságlevél aláírása
c) 1215	3) Lech-mezei csata
d) 1453	4) A hastingsi csata

13. A szokatlan Dagobert névvel nem csupán a Kacsamesékben találkozhatunk, hanem egy jelentős birodalom uralkodójával is kapcsolatos, aki nagy szerepet játszott területünk legrégibb történetében. Írd a válaszívre a helyes válaszokat az alábbi kérdésekre.

- a) Milyen uralkodói címet viselt az említett Dagobert?
- b) Melyik birodalomban uralkodott?
- c) Melyik szláv fejedelem ellen folytatott hadjáratot.
- d) Írd le, hol játszódott le a jelentős ütközet, amelyben Dagobert seregét legyőzték a szlávok. (a válaszíven megtalálod a hely nevének összes betűjét).

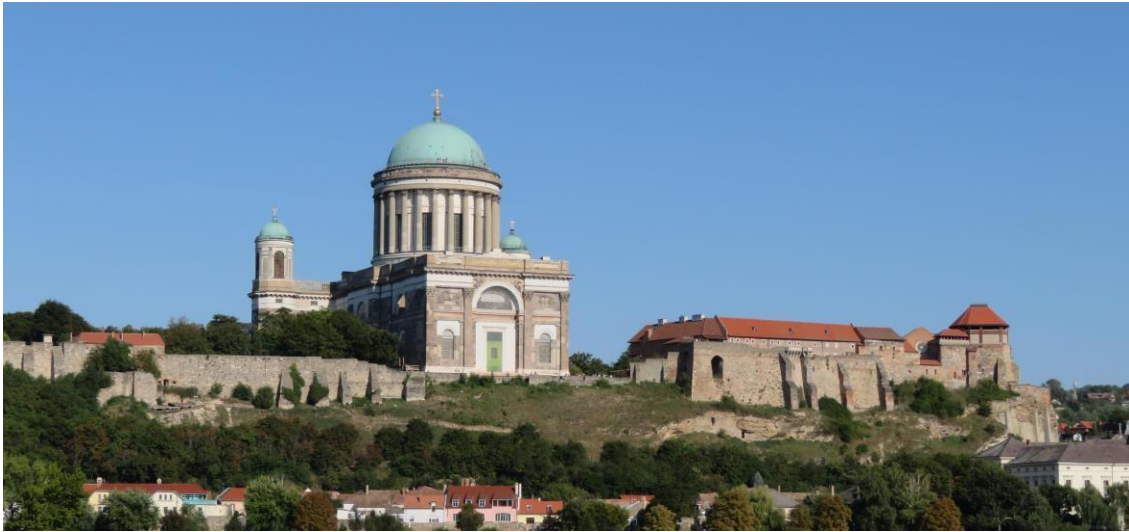
14. A válaszíven felsorolt évszámokhoz írd az uralkodó nevét, aki abban az időben területünkön uralkodott. Néhány esetben az uralkodó nevéhez oda kell írni a sorszámot. Az uralkodók nevei a következők – Mojmir, Svätopluk, Rastislav, Pribina.

15. Szlovákia mai területe a 10. – 11. század folyamán része lett az úgynevezett "Szent István királyságnak" (az uralkodó képe a pelsőci gótikus templom festményén látható) . Válaszolj az alábbi kérdésekre.

- a) Milyen más (megszokott) néven ismeretes ez a királyság?
- b) Szent István kezdettől fogva királyként uralkodott?
- c) Eredetileg másképpen hívták ezt az uralkodót. Írd le, hogyan hívták.

16. Az Árpád-házi királyok székhelye nem a jelenlegi Budapest volt, hanem egy másik jelentős, Szlovákiával határos hely. Írd le a város nevét, amelyben jelentős szláv település volt még a magyarok bejövetele előtt. A mellékelt képen az eredeti királyi székhely látható, amely jelenleg más célt szolgál.

17. Az egyik magyar király a 13. század húszas éveiben kiadott egy okmányt, az *Aranybullát*. Állapítsd meg, hogy az okmánnyal kapcsolatos alábbi állítások közül, melyek igazak és melyek hamisak. A helyes válaszokat karikázd be a válaszíven.

- a) Az Aranybullát III. András király adta ki.
- b) Az okmányt a magyar főurak akarata ellenére adták ki 1222 -ben.
- c) Az okmány biztosította a főurak számára birtokaik örökölhetőségét.
- d) A király az okmányban kötelezte magát, hogy az országon belül idegeneknek nem oszt birtokot és nem ad magas pozíciókat.
- e) Az okmány kiemelten növelte a király hatalmát a főnemesség hátrányára.
- f) Az okmány a nemességnek biztosította az ellenállási jogot , ha király nem tartja be a benne foglalt rendelkezéseket.

18. Az 1238 -as évhez kötődik a legrégibb fennmaradt városi kiváltságlevél, melyet a Szlovákia területén található egyik városnak adták. Írd le, melyik város kapta és melyik király adományozta a kiváltságlevelet.

19. Az 1239 és 1241 -ben a Magyar Királyság területére bejött két nomád nép a keleti sztyeppékről. A válaszívre írd le a nomádok nevét és a helyes meghatározást:

békés bejövetel, katonai támadás, Batu, Sajó folyó

20. Csák Máté történelmünk jelentős személyiségei közé tartozik. A régebbi irodalomban Szlovákia uralkodójaként is feltüntették. Válaszolj az alábbi kérdésekre.

- a) Csák Máté Magyarország leggazdagabb és laghatalmasabb főurai közé tartozott és a király után a legmagasabb tisztséget töltötte be az országban. Hogy nevezték a tisztség viselőjét?
- b) Írd le, melyik királlyal viszálykodott Csák Máté a leghosszabb ideig.
- c) Hogy hívták azt a főúri családot, amelyik Csák Máté szövetségese volt és Szlovákia keleti részén uralkodott?
- d) Melyik vár lett uradalma központjává a mai Szlovákia nyugati részén?

21. A 14. században a Magyar Királyság jelentős fejlődésnek indult, ami a rátermett uralkodóknak volt köszönhető, akik támogatták a gazdaságot és a kereskedelmet. Jelentős iparág lett a bányászat – aranyat, ezüstöt és rezet bányásztak. Alkoss párokat a felsorolt helységek neveiből és az ott bányászott nemes fémekből.

a) Selmecebánya	1) réz és ezüst
b) Besztercebánya	2) arany és ezüst
c) Gölnicbánya	3) legfőképpen réz

22. Egészítsd ki a válaszíven az alábbi szöveget:

Luxemburgi Zsigmond Magyarországon ... A... években uralkodott és európai méretű uralkodóvá vált. A Szent ...B...Birodalom ...C...Nemzet császára is lett. Támogatta a gazdaság fejlődését Szlovákia mai területén és ismertté vált aD....vár reprezentációs székhelyé történő átépítésével kapcsolatban is. A képen a vár részletét látni.

23. Korvin Mátyás király a gazdaság és műveltség támogatásán kívül agresszív külpolitikát folytatott és sok időt töltött háborúskodással. Az alábbi lehetőségek közül válaszd ki a két helyes megoldást, hogy ki volt az ellensége, akivel harcolt.

ukránok, csehek, horvátok, olaszok, törökök

Autori: doc. PhDr. Adriana Kičková, PhD, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: Mgr. Barbora Kupuncová

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2021

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Preklad: Ing. Veronika Zsideková